

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Krav imod Lønmodtagernes Garantifond).

(Lovforslag nr. 191. Fremsat 3/4 75. Første behandling 30/4 75. Betænkning 10/6 75).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Formanden:

Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om Lønmodtagernes Garantifond. (Overdragelse af krav til en statsanerkendt arbejdsløshedskasse).

(Lovforslag nr. 192. Fremsat 3/4 75. Første behandling 30/4 75. Betænkning 10/6 75).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes tekst, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Auken (S):

Jeg synes, det er glædeligt, at det er lykkedes at skaffe enighed i arbejdsmarkedsudvalget om gennemførelse af det forslag, som arbejdsministeren har fremsat om ændring af henholdsvis loven om Lønmodtagernes Garantifond og arbejdsløshedsforsikringsloven. Imidlertid skal vi her ved andenbehandlingen tage stilling til 2 ændringsforslag, der er stillet af henholdsvis fremskridtspartiet og det radikale venstre. Fælles for de to forslag er, at de prøver at udvide den transportmulighed, der ligger i lovforslaget.

Det skal efter fremskridtspartiets ændringsforslag være sådan, at man ikke alene kan overføre sit tilgodehavende i Lønmodtagernes Garantifond til en lønmodtagerorganisation eller til en arbejdsløshedskasse, men man skal i princippet kunne overføre

det til hvem som helst. Det er altså i virkeligheden en helt ubestemt kreds af mennesker, man kan overføre sit tilgodehavende eller sit krav over for fonden til. Der er ingen tvivl om, at dette forslag, selv om det tager sigte på at løse nogle af de samme problemer som selve lovforslaget, men blot går langt videre, i sine virkninger vil føre til en voldsom oprustning og oppustning af Lønmodtagernes Garantifonds administration.

Det kunne være interessant engang at få undersøgt den samlede virkning af de forslag, fremskridtspartiet stiller her i salen, og få vurderet deres administrative omkostninger.

Vi har netop behandlet et ændringsforslag her, hvor det klart blev påvist, at man havde fremsat forslag med meget store administrative omkostninger, og nu kommer man med et ændringsforslag, som vil føre til en voldsom fordyrelse af Lønmodtagernes Garantifonds administration, således at stadig flere mennesker skal ansættes til at lave stadig mere papirarbejde.

Vi har fra ministerens side fået at vide, at blot en udvidelse af transportmuligheden til private pengeinstitutter ville føre til en kraftig fordyrelse af Lønmodtagernes Garantifonds administration, men fremskridtspartiet vil altså have endnu flere folk ansat til unyttigt arbejde, og derfor udvider man princippet, sådan at man kan transportere sit tilgodehavende til alle grupper.

Vi vil altså stemme imod fremskridtspartiets ændringsforslag, som er et efter vores opfattelse helt uansvarligt overbudsforslag.

Samtidig vil vi sige til de radikale, som kun foreslår, at man inddrager de private pengeinstitutter, at vi forstår ikke, at det radikale venstre efter de oplysninger, som ministeren har givet om de praktiske virkninger af administrativ art, har ment, at man ville opretholde forslaget. Det bedste, man kan sige om det radikale forslag, er, at det ikke er helt så tåbeligt som fremskridtspartiets forslag, den kompliment skal jeg gerne give forslagsstillerne, men vi må beklage over for det radikale venstre: vi kan heller ikke medvirke til dette ændringsforslag.

Elsebeth Koek-Petersen (V):

Hr. Auken har jo redegjort for indholdet

[Elsebeth Kock-Petersen.]

af de to ændringsforslag, der er stillet til lovforslaget om Lønmodtagernes Garantifond, og jeg kan kort sige, at venstre kan sådan set tilslutte sig begrundelsen bag de radikales ændringsforslag. Ministeren har da også lovet at finde en løsning på de problemer, der eksisterer for den gruppe mennesker, ændringsforslaget tager sigte på. Der er tale om mennesker, der ikke har mulighed for at give transport til lønmodtager- eller arbejdsgiverorganisationer eller til en arbejdsløshedskasse, og jeg vil da også sige, at de synspunkter, der ligger bag de radikales ændringsforslag, bør indgå, hvis man skal have en fremtidig ændring af selve systemet omkring lønningerne i forbindelse med konkurs. Men vi føler os nødsaget til at bøje os for argumentet om, at en vedtagelse af de radikales forslag ville betyde en kraftig fordyrelse af fondens administration. Derfor kan vi altså ikke medvirke til gennemførelse af dette ændringsforslag.

Med hensyn til fremskridtspartiets ændringsforslag skal jeg blot sige, at det vil betyde en næsten uoverskuelig situation, og jeg synes også, man må påpege, at vedtagelsen af ændringsforslaget i virkeligheden vil kunne medføre en situation, der er til skade for lønmodtageren selv. Derfor vil vi stemme imod dette ændringsforslag.

Glensgård (FP):

Jeg skal på bedste måde forsøge at undgå at bruge ordet tåbelig om hr. Auken. Det piner nok hr. Auken, at fremskridtspartiet har tilsluttet sig ministerens forslag. Det piner måske nok hr. Auken så meget, at han ikke kan acceptere, at fremskridtspartiet ønsker at udvide den mulighed for arbejderen, der er kommet i den situation, hvor han skal gøre brug af Lønmodtagernes Garantifond. Jeg vil godt se, hvordan hr. Auken vil argumentere, når der til næste samling kommer et forventet forslag fra ministeren, som atter udvider denne mulighed.

Hr. Auken nævner nu, at såfremt vores ændringsforslag skulle blive vedtaget, så ville det betyde mange flere ansatte til usødigt papirarbejde, større omkostninger i administrationen. Der er vist noget om, at det kniber endda at holde omkostningerne i administrationen nede i Lønmodtagernes Garantifond, som den er, og det er årsagen

til, at vi står i det dilemma, at vi her må vedtage en lov, som reelt siger, at den tid, der bliver brugt i Lønmodtagernes Garantifond til at behandle en sag, er for lang, idet behandlingen er for administrationskrævende, hvorfor vi nu må acceptere, at pengene bliver udbetalt af arbejdsløsheds-kassen, som ministeren siger. Vi fortsætter, idet vi siger: socialkontoret, ja, manden selv, den arbejdsgiver, som eventuelt må overtage den virksomhed, hvorpå manden var ansat. Vi ønsker at udvide den mulighed, således at vi ikke får nogle mennesker, som kommer i nød, såfremt de kommer ud for en firmalukning. Med vores ændringsforslag ville vi forhindre, at vi fik nogle personer, som overhovedet ville komme dertil, at de ikke kunne gøre brug af Lønmodtagernes Garantifond eller i hvert tilfælde af den sikkerhedsstillelse, der ligger deri.

Jeg må nu forstå hr. Auken således, at man stadig væk vil acceptere, at der er lønmodtagere i dette land, som ikke kan få deres penge udbetalt. Det er altså den måde, socialdemokratiet ønsker at lønmodtagerne skal stå på i disse tider, hvor vi har så mange lukninger.

Der ligger ikke nogen særlig administrationsomkostning i at give en transport på et forventet udbetalt beløb fra Lønmodtagernes Garantifond, og administrationsomkostningerne bliver i hvert tilfælde ikke større, fordi det er bankerne, der skal overtage denne garantistillelse. Hvilken argumentation er der for, at administrationsomkostningerne skulle blive større, fordi det er bankerne fremfor den pågældendes fagforening? Hr. Auken og jeg bruger nok ikke ordet tåbelig på samme måde, men én ting er i hvert fald helt givet, og det er, at dette lille ord kunne bruges om hr. Auken, såfremt han ikke ønsker at hjælpe de mennesker, som kommer ud i den situation, at de er ansat i en virksomhed, som må lukke.

Fremskridtspartiet opfordrer selvfølgelig også selv hr. Auken til at støtte denne sag. Det er nok umuligt at få hr. Auken til det, men vi vil da i hvert tilfælde sige, at det er helt klart, at lovforslaget er et fremskridt.

Det radikale venstre har stillet et ændringsforslag, som vi vil støtte, idet det er en forbedring af det lovforslag, som ligger fra ministeren, men vi kunne lige så godt her og nu fortsætte, således at vi ikke i de

[Glensgård.]

kommande samlinger skulle udsættes for at skulle vedtage småændringer som det foreliggende lovforslag.

Ingomar Petersen (RV):

På det radikale venstres vegne skal jeg redegøre for vor stilling til lovforslagene.

Da man i sin tid vedtog loven om Lønmodtagernes Garantifond, gjorde socialdemokratiet et stort politisk nummer ud af det. Man fortalte vælgerne, at nu var alle problemerne klaret, og ministeren oplyste over for folketingsudvalget, at loven ville blive administreret således, at lønmodtagerne kunne påregne a conto-betalinger fra fonden få uger efter konkursen eller betalingsstandsningen.

Det radikale venstre undlod dengang grundet på disse oplysninger fra ministeren at stille ændringsforslag, som jeg i øvrigt har redegjort for det ved lovforslagets første behandling. Havde man dengang fulgt det radikale råd, havde vi sikkert ikke i dag haft dette lovforslag til behandling.

Det er egentlig bemærkelsesværdigt, at et stort flertal i betænkningen erkender, at der stadig er problemer i forbindelse med lovens administration og ekspeditionstid, og at man også har drøftet, om den gruppe lønmodtagere, der ikke har mulighed for at give transport til en lønmodtager- eller arbejdsgiverorganisation eller til en statsanerkendt arbejdsløshedskasse, er tilstrækkelig sikret. Man kan til nød forstå socialdemokratiet og de andre venstrepartiers modvilje imod at lade andre end fagforeningernes arbejdsløshedskasser få mulighed for at modtage transport i kravene, men det er helt utroligt, at partier i dette folketing, som kalder sig liberale, venstre, konservative og kristeligt folkeparti, ikke vil hjælpe de lønmodtagere, som ikke er medlemmer af nogen interesseorganisation, at de ikke vil hjælpe dem på nuværende tidspunkt, men at disse partier vil være medvirkende til at skabe uretfærdighed, fordi kun organiserede lønmodtagere kan nyde godt af det af den socialdemokratiske regering fremsatte forslag.

Det radikale venstre ønsker og har altid kæmpet for at stille alle horgere lige i dette samfund, uanset om hr. Auken bruger ordet tåbelighed om dette synspunkt, og derfor

har det radikale venstre stillet det ændringsforslag, hvorefter det bliver muligt også at lade overdragelsen ske til en bank eller sparekasse. Herved hjælpes de lønmodtagere, som ikke er medlem af eller ikke ønsker at blive medlem af en organiseret arbejdsløshedskasse eller af et fagforbund.

De af ministeren påståede administrative betænkeligheder er efter det radikale venstres opfattelse ikke større, end at de med lidt smidighed nok skulle kunne overvindes.

Jeg vil stærkt opfordre de liberale kræfter i dette ting til at stemme for det radikale ændringsforslag og ikke gå socialisternes ærinde ved yderligere at cementere fagorganisationernes interesser.

Det af fremskridtspartiet stillede ændringsforslag kan det radikale venstre ikke stemme for, da dette indebærer, som også nævnt af hr. Auken, en transport til alle og enhver, ja, sågar til forskellige aktieselskaber. Ikke mindst det sidste nærer vi i det radikale venstre en vis skepsis over for.

Henning Philipsen (SF):

Jeg skal sige på mit partis vegne, at vi i overensstemmelse med betænkningen kan medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Jeg er enig i de betragtninger, der tidligere er fremført vedrørende fremskridtspartiets ændringsforslag, og jeg vil godt føje til yderligere, at det, fremskridtspartiet foreslår, jo i virkeligheden kan betyde, at disse beviser, om man vil, på, at lønmodtagere måtte have penge til gode, måske efterhånden kunne opnå at blive børsnoterede papirer, dem kunne man så handle med til en eller anden kurs, som tilbud og efterspørgsel nu bestemte. Alene af den årsag er vi modstandere af det.

Vi ønsker altså ikke at være med til det, fremskridtspartiet foreslår, og vi kan heller ikke medvirke til det af det radikale venstre stillede ændringsforslag. Efter min mening er det ikke et spørgsmål om at gå socialisternes ærinde, men nok mere et spørgsmål om, at hvis man tilsluttede sig det radikale venstres forslag, så ville man komme til at handle til ugunst for den organiserede fagbevægelse, og det ønsker vi ikke at være med til.

Ritta Ahm (KrF):

Kristeligt folkepartis ordfører i denne sag

[Ritta Ahm.]

er ikke til stede, hvorfor jeg skal begrænse mig til at anbefale lovforslaget til vedtagelse uændret.

Ændringsforslagene fra det radikale venstre og fremskridtspartiet må vi afvise.

Jørgen Jensen (DKP):

At dømme efter hr. Ingomar Petersens udtalelse heroppe, så er det utroligt, så uvidende man kan være om, hvad socialisme er; men lad det ligge. Skal vi ikke være enige om, at en arbejdsløshedskasse, det er simpelt hen en forsikring, hvor mennesker betaler for, at de kan få en erstatning, hvis de skulle komme i den situation, de ikke havde beskæftigelse, ingen indtægt havde. Administrationen af arbejdsløsheds-kassen betaler de også gennem deres fagforeningskontingent. Derfor kan man ikke opstille de problemstillinger, som hr. Ingomar Petersen lægger frem.

Men ellers vil jeg da godt sige, at det afgørende i denne sag er vel, at alle er enige om, at det burde være sådan, at når en lønmodtager ikke kunne modtage sin løn eller erstatning for manglende opsigelsesvarsel, så skulle han omgående kunne få sine penge. Altså, alle er enige om en hurtig ekspedition, men hvad er årsagen til, at man ikke kan få denne hurtige ekspedition? Det er ikke det, at der ikke er embedsmænd nok, eller at de ikke arbejder hurtigt nok, men det skyldes jo reelt manglende indsigt i firmaernes regnskaber. Det skyldes en angst for og en manglende sikkerhed, en frygt for, at man ikke kan manipulere, når man siger, man træder i likvidation eller man går konkurs. Årsagen er, at man skal have sikkerhed for, at der ikke alligevel er en betalingsmulighed i det firma, der går konkurs, og årsagen er, at vi ikke har indsigt nok i firmaernes regnskaber; derfor burde vi sætte ind dér og ikke gøre det endnu vanskeligere ved at overlade det til helt andre at lægge pengene ud, indtil man får undersøgt disse forhold.

Derfor må vi støtte det forslag, der foreligger, og gå imod de ændringsforslag, der er stillet, for de vil ikke fremme det, som alle siger de ønsker, nemlig en hurtig ekspedition, således at man omgående, når et firma ikke kan betale, får pengene. Det andet vil have den modsatte virkning, og samtidig vil

det ligesom give det skær af, at nu garanterer banker og andre for pengene; det er jo ikke tilfældet.

Kurt Hansen (VS):

Som det fremgår af mine bemærkninger i betænkningen, finder VS ikke den udvidelse, der er sket, tilstrækkelig, selv om jeg mener, der oplagt er tale om, at vi er gået et skridt i den rigtige retning.

Under førstebehandlingen af dette lovforslag spurgte jeg arbejdsministeren, om det ville være muligt at ændre teksten i lovforslaget således, at der kom til at stå løn i stedet for dagpenge. På dette svarede arbejdsministeren, at det var der nok ikke baggrund for, i særdeleshed fordi det ville kræve store administrationsomkostninger.

Jeg er igennem arbejdet med dette lovforslag i udvalget blevet overbevist om, at det vil kræve temmelig store administrationsomkostninger; så derfor har jeg afstået fra at stille forslag herom.

Men jeg vil gerne spørge arbejdsministeren, om ministeren vil være med til, at følgende punkter omkring Lønmodtagernes Garantifond tages op og gennemdiskuteres helt til bunds i arbejdsmarkedsudvalget i næste samling:

For det første hvorledes det kan klares, at arbejderne kan få udbetalinger fra arbejdsløshedskasserne fra den dag, hvor lønudbetalingen fra virksomheden er stoppet, for det er der jo netop ikke tale om nu. Nu kan man få fra det øjeblik, man er holdt op, men der går tit en periode på omkring 14 dage, og man får efter lovforslaget ikke udbetalt nogen penge i den periode. Så vil jeg meget gerne høre, om arbejdsministeren vil være med til at rette på det og for det andet være med til at se på mulighederne for at få udbetalingerne til at ligge så tæt på den hidtidige udbetalte løn, som det overhovedet er muligt, altså at man ikke lægger sig fast på, at med dette kan der kun være tale om dagpenge og intet andet end dagpenge. For det tredje, om der er muligheder for de uorganiserede arbejdere for at få et eventuelt tilgodehavende udbetalt også gennem arbejdsløsheds-kassen — det finder jeg er meget væsentligt — således at de uorganiserede har en mulighed for via den vej at komme op og stifte bekendtskab med den fagmæssige organisering i det hele taget.

[Kurt Hansen.]

Til fremskridtspartiets ændringsforslag vil jeg sige, at det umiddelbart kan se meget smukt ud, der ligger nogle intentioner i det, men hvis vi ser på det helt reelt, som hr. Henning Philipsen sagde, kunne den yderste konsekvens blive, at disse papirer kunne ende som børsnoterede, og det er vi naturligvis ikke interesseret i. Hvis man havde begrænset det så meget, at der kun var kommet til at stå „køberen af den betalingsramte virksomhed eller vedkommende fagforening eller arbejdsløshedskasse“, er jeg ikke sikker på, at vi ikke kunne have støttet det, men så længe det er erhververen, som der står i betænkningen, kan vi desværre ikke være med til det.

Til det radikale venstres ændringsforslag vil jeg bare sige, at gennemførelsen af det forslag rent faktisk vil betyde, at den uorganiserede lønarbejder vil komme til at stå i en betydelig bedre position end den organiserede, hvis det bliver gennemført nu og der ikke sker andet omkring den organiserede lønarbejder. For der vil rent faktisk ske det, at den uorganiserede kan gå op i sin bank eller sparekasse og få banken eller sparekassen til at udbetale et beløb, der ligger meget, meget tæt på den løn, som han ellers skulle have, og samtidig har man mulighed for også at få udbetalt nogle penge for den periode, hvor udbetalingen fra virksomheden er standset, og den periode, hvor man er holdt op; der går som regel en 14 dages periode. Derfor kan jeg ikke stemme for dette forslag, men jeg vil meget gerne høre, om ministeren vil give tilsagn om, at der tages hul på de problemer, som jeg har nævnt her. Jeg synes, de er meget, meget væsentlige, ikke fordi jeg finder, at de uorganiserede lønarbejdere ikke skal have en rimelig mulighed for at blive dækket ind, men jeg mener, det er vigtigt, at det er hele arbejderklassen, der får glæde af, at man gennemfører en sådan lovgivning.

Bay (FP):

Da jeg som stedfortræder for hr. Glensgård ved førstebehandlingen udtalte bl. a. en anke over et voldsomt administrationsforbrug af garantifondens midler, sagde arbejdsministeren, at det var den sædvanlige hetz fra fremskridtspartiets side imod admi-

nistration og ofte med anvendelse af helt udokumenterede tal.

Jeg var en lille smule spag i mødet, da jeg gik op, fordi jeg havde oplysningerne på anden hånd, udokumenteret. Nu har jeg gjort mig den ulejlighed at konstatere, hvorfra tallene stammer, og jeg skal gøre arbejdsministeren opmærksom på, at de stammer fra revisionsdepartementets beretning, s. 282, hvor man fortæller, at administrationsforbruget var 44 pct. af den udbetalte sum.

Jeg vil gerne herfra spørge ministeren: kendte ministeren ikke disse tal, og for så vidt han gjorde det, hvorfor så dette svar til mig, og for så vidt arbejdsministeren ikke gjorde det, er det så betryggende at lade arbejdsministeren arbejde med disse sager, når han ikke kender noget til dette.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen):

Før jeg går ind på de mere personlige synspunkter, der er fremført omkring de lovforslag, vi her behandler, vil jeg først sige tak for den grundige behandling, der har været i udvalget; jeg er glad for, at et flertal i udvalget indstiller lovforslagene til vedtagelse uændret. Jeg skal knytte et par bemærkninger til det, som er fremført både fra fremskridtspartiet og fra det radikale venstre.

Først til hr. Glensgård og fremskridtspartiets medlemmer af udvalget, som vil have, at lønmodtagernes krav på garantifonden skal kunne overdrages til enhver, der yder lån til lønmodtagerne. Han siger bl. a. i bemærkningerne til ændringsforslaget, at fondens administration er omstændelig og bureaukratisk, og at der er tale om en snørklet sagsbehandling. Det vidner i alle tilfælde ikke om meget kendskab til den administration, man har i LG, og jeg kunne godt have lyst til at spørge, hvad man egentlig mener vil blive konsekvensen af en vedtagelse af partiets ændringsforslag. Så vil der efter min opfattelse for alvor blive tale om bureaukrati, for så skal Lønmodtagernes Garantifond holde rede på alle de mulige erhververe af krav, der vil kunne blive tale om, alle mulige private pengeudlånere kan komme ind i billedet i en sådan situation, og vi kan havne på det mere eller mindre grå pengemarked, hvorfra man vil kunne møde op med krav på LG, for slet ikke at tale om den situation, at krav trans-

[Arbejdsministeren.]

porteres videre i flere led. Jo, der vil sandelig blive tale om administration, så det batter, og jeg kan ikke forestille mig hvordan det vil være muligt for Lønmodtagernes Garantifond at få afsluttet en sag. Jeg mener, der vil blive tale om en helt uhyrlig bureaukratisk administration, såfremt man følger fremskridtspartiets ændringsforslag.

Hr. Glensgård sagde videre, at der altså findes lønmodtagere, som ikke kan få deres penge udbetalt. Nej, det er der ikke tale om, det kan alle få. Der er tale om, at meget store grupper, den alvorvejende del af de lønmodtagere, det her drejer sig om, kan få en bedre ordning, end man har i øjeblikket.

Må jeg i den sammenhæng sige til hr. Ingomar Petersen, som påstod, at jeg, da lovforslaget blev fremsat, gav udtryk for, at der ville blive tale om, at man meget hurtigt kunne få sit tilgodehavende, at det var rigtigt på daværende tidspunkt, men det er jo ganske andre forhold, vi har i dag, og alle ved, også hr. Ingomar Petersen, at vi har oplevet virksomhedslukninger i de sidste 1½ år i et omfang, som vi vel ikke har kendt tilsvarende igennem de sidste 20 år her i landet, sådan at de forudsætninger, vi dengang byggede på, må siges at være bristet. Det er jo det, der er årsag til, at vi kommer og siger, at nu må det som følge af disse ekstraordinære forhold tage lidt længere tid, og derfor ønsker vi at hjælpe de mennesker, som kommer i knibe.

Jeg ved godt, hvad administrationsomkostningerne er, udvalget har fået meget nøje oplysninger om det. Det, jeg bebrejdede hr. Bay ved førstebehandlingen, var, at han brugte dette tal, de 44 pct., til trods for at han vidste, at det gjaldt en indkørsperiode, hvor man opbyggede den nye administration; det er, så vidt jeg er underrettet, efter de sidste oplysninger vel omkring det halve, det drejer sig om på nuværende tidspunkt. Det er altså ikke rimeligt generelt at påstå, at der er tale om så store administrationsudgifter for den normale behandling af sagerne i Lønmodtagernes Garantifond.

Jeg skal da ikke skjule, at det er kompliceret. Det er kompliceret med de hundreder af virksomhedslukninger, de titusinder af arbejdere og funktionærer det drejer sig om, hvor man skal gøre kravet op for hver en-

kelt, konstatere, om det er rigtigt eller forkert, og foretage en lang række undersøgelser. Derfor vil det naturligvis tage noget tid, og det vil også naturnødvendigt komme til at koste nogle penge, men det er altså ikke, efter at Lønmodtagernes Garantifond er kørt ind, beløb af den størrelsesorden, som hr. Bay her oplyser.

Så er der naturligvis betydelig mere rimelighed i de radikales ændringsforslag om at udvide adgangen til transport til også at omfatte banker og sparekasser. Men der er, som jeg har gjort opmærksom på over for udvalget — og man har meget stærkt understreget det fra Lønmodtagernes Garantifond — en række administrative betænkeligheder forbundet med en sådan ordning. Når man siger, at de administrative betænkeligheder ikke er større, end at de med lidt smidighed kan overvindes, så er jeg altså ikke enig i disse synspunkter. Det vil givetvis medføre en væsentlig forøgelse af administrationen. Der er heller ingen grund til at lægge skjul på, at den foreslåede ordning også betyder en udvidelse, men den kan meget lettere køres ind i administrationen end det, man foreslår fra radikal side.

Hr. Kurt Hansen nævnte, at sikkerheden ikke var tilstrækkelig. Jeg vil godt lige understrege, at Lønmodtagernes Garantifond jo ikke er det eneste sikkerhedsnet, der er spændt ud. Der er også adgang til at opnå hjælp fra den sociale forvaltning. Jeg vil i denne forbindelse erindre om den cirkulæreskrivelse, der af socialministeriet er sendt ud til de lokale myndigheder om adgang til at modtage hjælp fra det offentlige mod at tilbagebetale, når udbetalingerne fra fonden har fundet sted. Derfor ligger der altså også muligheder på dette felt.

Hvad angår de tre spørgsmål, som hr. Kurt Hansen stillede til mig — jeg skal ikke gentage dem her — vil jeg sige, at jeg vil da gerne tage de spørgsmål op med Lønmodtagernes Garantifond, og hvis man, hvad man jo helt naturligt kan under den almindelige del af arbejdsmarkedsudvalgets virksomhed, vil formulere disse spørgsmål helt konkret, skal jeg sørge for, at de i løbet af sommeren bliver undersøgt.

Glensgård (FP):

Fru Ritta Ahm gjorde på kristeligt folkepartis vegne et par bemærkninger og

[Glensgård.]

ævnede også, at man ville afvise de stillede ændringsforslag; fru Ritta Ahm gjorde bare ikke et par enkelte bemærkninger om, hvorfor man ville afvise. Men jeg kunne spørge fru Ritta Ahm, om ikke kristeligt folkeparti kunne tænke sig at få sit beslutningsforslag vedtaget om at frigøre arbejderne for organisationstvung. Hvis man stadig væk ønsker det fra kristeligt folkepartis side, er denne lille ting bare en lille del, som kan hjælpe kristeligt folkeparti på vej, og derfor begriber jeg ikke, hvorfor man bare koldt afviser de stillede ændringsforslag. Det er helt klart, at det ikke er bevæggrunden fra vores side til at stille disse ændringsforslag, men hvis kristeligt folkeparti stemmer imod disse ændringsforslag, må en konsekvens være, at man tager sit beslutningsforslag om organisationstvung tilbage.

Hr. Jørgen Jensen nævnte, at disse ændringsforslag ikke ville virke i retning af en hurtigere afvikling inden for LG. Nej, men det er vi da fuldstændig enige om. Det vil de ikke, men de lovforslag, vi behandler her, vil heller ikke hjælpe til, at man arbejder hurtigere i LG-fonden. Årsagen til, at lovforslagene er fremsat, er jo netop, at der går for lang tid til administration i Lønmodtagernes Garantifond, og dermed kan lønmodtagerne komme ud i problemer. Det er da fuldstændig korrekt, at jo mere vi udbygger disse ting, jo mere slendrianagtigt kan det gå i Lønmodtagernes Garantifond, men der er problemer for de danske lønmodtagere, som rammes af virksomhedslukninger, og derfor undrede jeg mig egentlig over den bemærkning, hr. Jørgen Jensen kom med.

Arbejdsministeren nævnte, at fremskridtspartiets ændringsforslag ville give mulighed for, at alle kunne erhverve disse overdragelser, ja, der kom endog bemærkninger fra arbejdsministeren om det sorte lånemarked. Jeg så ligefrem nogle af disse gruppevækkende artikelsier i Ekstra Bladet i øjnene på arbejdsministeren: den lille sorte pengemand, noget med en kurs på 3-4 pct. eller noget i den retning. Det var noget af det, arbejdsministeren lagde op til, men arbejdsministeren tilbageviste ikke virkelig, at vores forslag ville medføre, at der overhovedet ikke ville være nogen, der kom ud i problemer, såfremt de kom ud for en virksomhedslukning. Det er da rigtigt, at det,

ministeren har foreslået her, hjælper så langt den største del af de mennesker, der kommer ud i problemer omkring virksomhedslukning, men der er stadig væk en lille del, som ikke hjælpes, og det er dem, vi vil hjælpe, men arbejdsministeren ikke vil hjælpe.

Så sagde arbejdsministeren noget om, at jeg havde sagt, at lønmodtageren ikke kunne få udbetalt sin garantistillelse fra Lønmodtagernes Garantifond. Det er muligt, jeg har udtrykt mig således, men meningen har i hvert tilfælde været for mit vedkommende, at selvfølgelig kan arbejderne få udbetalt sit beløb, men såfremt vi ikke vedtager det ellers gode forslag fra arbejdsministeren, vil der gå op til flere måneder somme tider, inden arbejderne får sin løn udbetalt. Jeg synes, det er et genialt forslag, arbejdsministeren er kommet med. Jeg vil bare hjælpe arbejdsministeren en lille smule og gøre det endnu mere genialt.

(Kort bemærkning).

Johan Philipsen (V):

Jeg bliver nødt til at gøre indsigelse imod det udtryk, hr. Glensgård brugte om en slendrianagtig optræden i Lønmodtagernes Garantifond. Denne betegnelse er ikke rigtig.

Ingomar Petersen (R.V.):

Arbejdsministeren nævnte, at det var under andre forudsætninger, man vedtog loven om Lønmodtagernes Garantifond. Ja men jeg vil nok sige, at når man vedtager en lov, må man også være en lille smule fremsynet og tænke over, under hvilke forudsætninger denne lov kan komme til at virke. Men når arbejdsministeren åbent og ærligt erkender, at forudsætningerne er ændrede, vil jeg da sige, at så er begrundelsen for det radikale ændringsforslag da så meget stærkere. Vi gjorde dengang opmærksom på det. Vi forudså disse vanskeligheder, man kunne komme ind i på et eller andet tidspunkt, men arbejdsministeren havde dengang, ja, måske skyklapper på. Arbejdsministeren erkender også her — og det skal arbejdsministeren have tak for — at der er rimelighed i vort ændringsforslag, men arbejdsministeren kører stadig væk, som han også gjorde i 1972, frem med nøjagtigt de samme argumenter om det med administrationen. Det

[Ingomar Petersen.]

kunne jo godt være, at de radikale tanker var bedre til at reorganisere administrationen i Lønmodtagernes Garantifond end måske de socialdemokratiske. Men det korte af det lange er, og det ved arbejdsministeren også udmærket godt, at det er svært for socialdemokratiet at give andre end arbejdsløsheds-kasserne muligheder for at løse dette. Men man kommer til at lave en forskelsbehandling imellem organiserede og ikke-organiserede ved at vedtage det socialdemokratiske forslag. Jeg erkender, at det er bedre, jeg erkender, at der er fremgang i det i forhold til de forudsætninger, man i sin tid regnede med.

Men man kan da sige, at dér er hr. Henning Philipsen fra SF meget mere ærlig, for han erkender rigtigheden af mine bemærkninger om, at det naturligvis er i socialistisk interesse, at dette bliver hos fagorganisationerne, hos arbejdsløshedskasserne.

Til hr. Jørgen Jensen vil jeg sige, at hr. Jørgen Jensen kan være rolig for, at jeg ved, hvad socialisme er. Den form for socialisme, som specielt hr. Jørgen Jensen står for, kan jeg garantere ham vil blive bekæmpet af det radikale venstre.

Hr. Kurt Hansen gør opmærksom på, at det er et spørgsmål om at få løn i stedet for dagpenge, og siger åbent og ærligt, at man kan meget bedre klare sig, hvis man er uorganiseret, ved at gå ned i et pengeinstitut. Så synes jeg ærlig talt, at venstresocialisterne skulle stemme for det radikale forslag, for så får de organiserede også lejlighed til at gå ned i en bank eller en sparekasse og få den fordel, som hr. Kurt Hansen her nævnte.

Fru Elsebeth Kock-Petersen vil jeg takke for de mange pæne ord om vort ændringsforslag, men vi havde hellere set, at de pæne ord blev afløst af, at venstre stemte for vores forslag, at venstre ville være med til at varetage de uorganiserede lønmodtageres interesser. Men nu kan vi jo se, når vi kommer til afstemningen, hvilket liberalt parti der reelt ønsker at varetage de uorganiserede lønmodtageres interesser i denne sag. Jeg håber, at venstre og de konservative, og jeg håber også kristeligt folkeparti vil være med her, ellers er meget af den tale, man fra de partiers side er fremkommet med ved andre lejligheder, ikke ret meget værd.

Bay (FP):

Når nu ministeren fortæller, at det var i indkørigsperioden, er det vel ikke forkert at tro, at det var det første år. Når nu der står i departementets beretning, at i det første år, nemlig 1972-73, var forbruget af midler 19 pct. af den indbetalte kapital og i 1973-74 26 pct., og at det tilsvarende tal for udbetalte beløb i 1972-73 var 32 pct. og i 1973-74 44 pct., så synes det mig, at indkørigsperioden har været noget lang. I hvert tilfælde, når tallene ikke er mere korrekte end dem, ministeren giver udtryk for, skulle han dæmpe sine hånende ord om hetz og ukontrollable summer.

Glensgård (FP):

Hr. Johan Philipsen ville anholde mit udtryk: en slendrianagtig arbejdsgang. Ja men det er jo hele årsagen til, at vi i dag står og behandler disse lovforslag. Lønmodtagernes Garantifond kan ikke køre sine ting igennem i et tidsrum, der er acceptabelt for den lønmodtager, som er ramt af en arbejdslukning.

Auken (S):

Jeg skal ikke forlænge debatten på nuværende tidspunkt, kun gøre en enkelt bemærkning i anledning af en udtalelse, hr. Ingomar Petersen fremkom med. Han sagde, at da vi i sin tid fra socialdemokratiets side fremkom med forslaget om Lønmodtagernes Garantifond, gjorde vi et stort nummer ud af, at vi kom med det forslag, og så ligesom antydede han, at det vist ikke helt havde levet op til de forventninger, vi knyttede til det i sin tid.

Vi gør stadig væk, hr. Ingomar Petersen, et stort nummer ud af Lønmodtagernes Garantifond. Hvor ville de tusindvis og atter tusindvis af danske lønmodtagere, arbejdere og funktionærer, der mistede deres arbejde ved de mange virksomhedslukninger under krisen, være henne, hvis ikke vi havde haft Lønmodtagernes Garantifond? Og det er netop, fordi vi tillægger Lønmodtagernes Garantifond så stor betydning, at vi ikke vil kvæle fonden gennem uadministrerbare forslag som dem, der fremsættes her fra fremskridtspartiets og hr. Ingomar Petersens side.

Så vil jeg gerne korrigere en udtalelse, som hr. Glensgård kom med før. Han sagde,

[Auken.]

at jeg havde betegnet andre partiets forslag som tåbelige. Det passer ikke, jeg gav kun hr. Ingomar Petersen den fortjente kompliment, at hans forslag var mindre tåbeligt end hr. Glensgårds.

Ritta Ahm (KrF):

Hr. Glensgård har provokeret mig herop igen. Jeg vil blot sige, at hr. Glensgård faktisk selv har givet svaret på vor afvisning af fremskridtspartiets ændringsforslag. Netop derfor stemmer vi nej.

Kurt Hansen (VS):

Jeg vil bare sige til hr. Ingomar Petersen, at naturligvis er vi interesserede i at kunne hjælpe de uorganiserede lønarbejdere. Derfor har jeg også stillet det spørgsmål til arbejdsministeren, som jeg vil søge at få opklaret gennem udvalget, den almindelige del, om det er muligt, at de uorganiserede kan få en form for tilknytning til arbejdsløshedskasserne i en sådan situation som denne.

Hr. Ingomar Petersen mente endvidere, at hvis vi virkelig var så interesserede, kunne vi jo bare stemme for ændringsforslaget, og så kunne de organiserede få de samme rettigheder. Men vi er ikke så interesserede i forslaget på den baggrund, at alle lønarbejdere så skulle være organiseret i en bank eller en sparekasse i stedet for i en fagforening.

(Kort bemærkning).

Glensgård (FP):

Kun ganske kort til hr. Auken om ordet tåbeligt: det, éns hjerte er fuldt af, løber éns mund over med.

Til fru Ritta Ahm vil jeg gerne sige: skal det dermed betragtes, som om organisationstvang ikke længere er et hjertebarn for kristeligt folkeparti?

Arbejdsministeren (Erling Dinesen):

Hr. Ingomar Petersen talte om de bristede forudsætninger og føjede til, at det jo er en begrundelse for at gennemføre det radikale forslag. Sådan kan man naturligvis godt stille det op. Det, jeg mener, er, at det forslag, vi har fremsat, vil klare problemerne for den altovervejende del af de mennesker, som kommer ud i vanskelighe-

der som følge af den ekstraordinære situation, vi står i.

Hr. Ingomar Petersen føjede til, at der altså er tale om en forskelsbehandling mellem organiserede og uorganiserede. Ja, sådan kan man jo også godt gøre det op. Det er da klart, at de organiserede er bedre stillet end de uorganiserede, det er hr. Ingomar Petersen formentlig enig med mig i: De arbejdsløshedsforsikrede er bedre stillet end dem, der ikke har ønsket at sikre sig på denne måde. Men det er jo en forskel for disse grupper, som under alle omstændigheder vil eksistere; det er på samme måde, som den ene gruppe, når man på mere normal måde bliver arbejdsløs, kan få sin arbejdsløshedsunderstøttelse gennem den forsikring, man har betalt til, medens den uorganiserede, den ikke-arbejdsløshedsforsikrede må henvende sig i socialforvaltningen og få hjælp derfra; det kan også lade sig gøre i de situationer, det drejer sig om her, så der er for så vidt ikke nogen anden principiel holdning.

Jeg skal ikke gå nærmere ind i diskussionen med hr. Bay om administrationsomkostningerne. Lad mig nævne det svar, jeg har sendt til udvalget på spørgsmål 3, hvor jeg også har sendt oplysningerne fra 1. revisionsdepartement og har gjort opmærksom på, hvordan budgettet er for 1975, hvor man regner med udbetalinger på 30 mill. kr., omkostninger på 7 mill. kr., og hvor man sammenligner med regnskabsåret 1974 med udbetalinger på 27,9 mill. kr. og administrationsomkostninger på 4,9 mill. kr. Jeg tror ikke, jeg behøver at gå nærmere ind på det, for udvalget har fået alle disse oplysninger, og det er ikke mig bekendt, at man overhovedet har reageret på disse oplysninger i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Man gik først til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Krav imod Lønmodtagernes Garantifond).

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til

[Formanden.]

tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om Lønmodtagernes Garantifond. (Overdragelse af krav til en statsanerkendt arbejdsløshedskasse).

Ændringsforslag nr. 1 om en ny affattelse af lovforslagets tekst
forkastedes med 98 stemmer mod 17.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes med 69 stemmer mod 31; 24 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ophævelse af lov om mægling i arbejdsstridigheder [af Kurt Hansen og Steen Folke].
(Lovforslag nr. 190. Fremsat 2/4 75. Første behandling 9/5 75. Betænkning 4/6 75).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Kurt Hansen (VS):

Det er nok usædvanligt, at det af en betænkning fremgår, at forslagsstillerne ikke var interesserede i en egentlig realitetsbehandling af et forslag i udvalget. Det er der

naturligvis en årsag til, og det er væsentligt for mig lige kort her at præcisere denne årsag.

Dette forslag til lov om ophævelse af lov om mægling i arbejdsstridigheder fik ved første behandling en temmelig ublid medfart, det tror jeg roligt man kan fastslå; jeg er lige ved at tro, at kun hr. Sigsgaards forslag om bilimporten har fået en mere ublid medfart end dette forslag. Ud over SF og DKP, som klart tilkendegav, at de støttede forslaget, var der kun tale om ord som ønsket formynderi, propagandaforslag osv. osv., det var den slags ting, der kom frem. Der var faktisk kun to, som egentlig var interesserede i at gå ind i en politisk vurdering af forslaget ud over SF og DKP, nemlig venstres ordfører, hr. Røtzler Møller, og arbejdsministeren. Det synes jeg trods alt der i det mindste er noget positivt i.

Det eneste, der sådan set på den baggrund er at trække frem, må jo være, at der er ingen grund til, at jeg skal sidde og forsøge at overbevise et arbejdsmarkedsudvalg om nødvendigheden af arbejdernes frie aktionsret på baggrund af det, der er trukket frem ved første behandling. Det er jo fuldstændig horribelt at forestille sig, at der skulle være noget som helst fornuftigt i det. Nok må man sige, at der bliver spillet skuespil en gang imellem, men så langt går vi i hvert fald ikke med — vi går slet ikke med i skuespilleri i det hele taget.

Men jeg vil bare meget kort opfordre alle, der er imod, at arbejderne skal have frie muligheder for at øve indflydelse på salg af arbejdskraft og på egne arbejdsforhold, om at stemme imod dette lovforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.